

ἀπό κρασί καί λάδι, πληρώνοντας καί τήν ἄνωθεν συγκράτεια τό σιτάρι μιζούρι ἓνα, ἕως νά δώσει καρπόν τό ἄνωθεν ἀμπέλιον, ὅπερ μέλλον φυτεῦσαι· καί ἔρχοντας εἰς καρπόν τό ἄνωθεν ἀμπέλιον, ἢ ἄνωθεν συγκράτεια τό σιτάρι μιζούρι ἓνα νά εἶναι κομμένη καί λυομένη, μόνον νά πληρώνουν μέρος 4^ο ἀπό κρασί καί λάδι, πληρώνοντας καί τήν ἄνωθεν συγκράτειαν τό σιτάρι μιζούρι ἓνα, ἕως νά δώσει καρπόν τό ἄνωθεν ἀμπέλιον, ὅπερ μέλλον φυτεῦσαι· καί ἔρχοντας εἰς καρπόν τό ἄνωθεν ἀμπέλιον, ἢ ἄνωθεν συγκράτεια τό σιτάρι μιζούρι ἓνα νά εἶναι κομμένη καί λυομένη, μόνον νά πληρώνουν μέρος 4^ο ἀπό κρασί καί λάδι ὡς ἄνωθεν ...».

«ΣΟΛΔΙΑΤΙΚΟ»

1608, 27 Ιουλίου

«... Εἰς τό χωρίο τῶν Ἀντιπερνῶν, εἰς τήν αὐλή τοῦ εὐγενῆ Βενετιῶν κυρίου Ἀλοῖζε Τρόν, ὁ παρὼν τίμιος καπετάν Ἀνδρέας Τζεούλης ὡς κουμέσιος γκενεράλ τοῦ ἄνωθεν εὐγενὸς Βενετιῶν κυρίου Ἀλοῖζε Τρόν, ἐνός μαρσούνου Κορυφῶν, ἐσυμφώνησε μετά τοῦ παρόντος κύρ Νικολάου Μαστροκαλοῦ καί ἐπέδωκεν πρὸς αὐτόν καί πρὸς τοὺς αὐτοῦ κληρονομοδιαδόχους ἀπὸ τήν σήμερον καί εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα εἰς σολδιάτικον καί εἰς σολδιατίκου ὀνόματος ἓνα κομμάτι τόπον λόγγο, ἔχει ἡ ἄνωθεν ἐμπαρουνία ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ρηθέντος χωρίου, λεγόμενος στό Παλιοκλήσι ἕως μοδίου ἐνός, πλέον ἢ ὀλιγότερον ... μετά ἀπασῶν νομῶν προνομῶν, περιοχῶν καί δικαιωμάτων τοῦ ἄνωθεν τόπου λόγγο, ὡς ἄνω ἔφημεν, ἐσόδων καί ἐξόδων· ὅπως ὁ ρηθεὶς Μαστροκαλὸς ἔχει τὸν ἄνωθεν τόπον λόγγο ὡς ἄνω εἰς παντοίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν καί κυριότητα καί νά ποιῇ εἰς αὐτόν εἴτι δ' ἂν θέλει καί βούλεται μετά τοὺς κληρονομοδιαδόχους αὐτοῦ, πωλεῖν, δωρεῖσθω, ἀνταλλάττειν, προῖξ διδόναι καί ἐξῆς. Με ὑπόσχεσιν τοῦ ἄνωθεν Μαστροκαλοῦ νά χρεωστῇ μετά τοὺς κληρονομοδιαδόχους αὐτοῦ νά δίδουν, τελοῦν καί πληρώνουν ἀεὶ τὸν καθέν χρόνον εἰς πᾶσα ἐσχάτη τοῦ Ἀυγούστου μηνὸς ἀνυστερέτως σολδιάτικον καί ὑπὸ σολδιατίκου ὀνόματος διὰ τὸν ἄνωθεν τόπον ὡς ἄνωθεν εἰς τήν ἄνωθεν ἐμπαρουνία ἄσπρα ἐξήντα (60) καί οὐχί ἄλλον τι. Καί ὑπόσχεται ὁ ἄνωθεν καπετάνιος διὰ ὄνομα ὡς ἄνωθεν τοῦ διαυθεντίζει τὸν ἄνωθεν Μαστροκαλό καί κληρονομοδιαδόχους αὐτοῦ ἔσαι ἐκ πάσης ἐναντιότητος διὰ τήν παροῦσαν σολδιατοποίησιν καί εἰσνομήν ...».

49

1510-1682. Ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Ζάκυνθος.

Λ. Ζώης, «Ἱστορικὰ σημειώματα. Δύο ἔγγραφα ἀνέκδοτα», *Δρῆρος* 1/6-7 (1937), σ. 169-171.

50

1513-1516. Πρωτόκολλο νοτάριου Αρσενίου Αλεξάκη. Δουκάδες (Κέρκυρα).

Δήμητρα Καραμπούλα, *Λυδία Παπαρρήγα - Αρτεμιάδης* (εκδ.), «Οι πράξεις του νοταρίου Δουκάδων Κερκύρας

Αρσενίου Αλεξάκη (1513-1516), *ΕΚΕΙΕΔ* 34 (1998), σ. 21-102, αρ. 1-104.

ΔΙΑΝΟΜΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΤ' ΙΣΟΜΟΙΡΙΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΤΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΓΟΝΙΚΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ

1513, 23 Νοεμβρίου

«... Κὺρ Σταμάτης Μακελλάρης ἀπὸ χωρίου τοῦ Σκριπεροῦ ἀπὸ ἐνὸς αὐτοῦ μέρους καὶ κὺρ Στέφανος Μακελλάρης ἀπὸ τὸ αὐτὸ χωρίον ἀπὸ ἐτέρου μέρους αὐτοῦ, αὐταδέλφοι νόμιμοι, τὰ ρηθέντα δύο μέρη παρὼν σωματικῶς ἐντὸς οἰκίας ἐμοῦ νοταρίου Ἀρσενίου Ἀλεξάκη καὶ θεληματικῶς ὡμολόγησαν καὶ εἶπαν ὅτι ἱμοιράζουσι ἱμοιράσα τὰ ὀσπίτιά τους καὶ τὰ ἀμπέλια τους καὶ ἤπηρε ὁ Σταμάτης τὸ ὀσπίτιον τὸ ὄξω μὲ τὸ ἐμπασοβγασίδιν του καὶ ὁ Στέφανος ἤπηρε τὸ ὀσπίτιον, ἡγοῦν τὸ κελάριν, καὶ νὰ μηδὲν ἔχη ἐξουσία νὰ τὸ νοικιάζῃ ξένου ἀνθρώπου μόνε νᾶναι προτιμητίος ὁ εἰρημένος Σταμάτης ὁ ἀδελφός του ἡγοῦν μὲ τὸ ἐμπασοβγασίδιν του, καὶ νᾶναι χρεώστης ὁ ἄνωθεν Σταμάτης καὶ ὁ ἀδελφός του ὁ Στέφανος νὰ καμουν τὸν ὀφαιτήν τοῦ κηλαρίου ὅπερ ἔνι σιμὰ εἰς τῆς Κουτζήχας. Ἀκομὴ ἱμοιράσαν καὶ τὰ ἀμπέλια τους καὶ ἤπηρε ὁ Σταμάτης τὸ ἀμπέλιον εἰς τὸ Λειβαδάκιν πλησίον τῶν Κλημάδων καὶ τὸν Σταυρὸν καὶ τοῦ Καλιακούδη καὶ ὁ Στέφανος ἤπηρε τὸ ἀμπέλι τὴν μεγάλην φυτεῖαν πλησίον τοῦ Καρέρα καὶ τοῦ μισῆρ Δημήτρη Ἀρδαβάνη. Καὶ ὑπόσχονται τὰ δύο μέρη, ἡγοῦν οἱ ἀναγεγραμμένοι αὐταδέλφοι Σταμάτης καὶ Στέφανος, ἀπὸ πᾶσα χρέος ὅπερ ἔχουν νὰ τὸ πλερώσουν ἐκ τῆν μέσῃν τους. Καὶ οὕτως ἐσυνφώνησαν οἱ δύο αὐταδέλφοι καὶ ἔμειναν εὐχαριστημένοι ...».

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΜΕ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ ΣΥΣΤΑΣΗ «ΣΟΛΔΙΑΤΙΚΟΥ»

1515, Δεκέμβριος

«... Εἰς τὸ περιαύλιον τοῦ κὺρ Δημήτρη Κεντάρχου ἀπὸ χωρίου τῆς Κορακιάνας ὁ ἄνωθεν Δημήτρης Κένταρχος παρὼν σωματικῶς ἐκουσία του βουλῇ καὶ θελήσει ὡμολόγησεν καὶ εἶπεν ὅτι ἐπούλησεν, ἔδωσεν, ἐπαρέδωσεν καὶ διὰ τοῦ παρόντος νοταρικοῦ ἐγγράφου ἐπαρέδωσεν πρὸς τὸν παρόντα κὺρ Στέφανον Ματαράγγα ἀπὸ τὸ αὐτὸ χωρίον καὶ πρὸς τοὺς αὐτοῦ κληρονόμους καὶ διαδόχους, κατόχους ἀπὸ τῆν σήμερον καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἡγοῦν τοῦ ἐπούλησεν ὀσπίτιν ἓνα κτιστὸ μὲ πηλὸν σὺν τὰ τὸ ἐμπασοβγασίδιν του καθὼς τὸ ἐχώρισαν μετὰ λίθων τερμόνων ... ἔναι δὲ ἡ πάρασις τοῦ αὐτοῦ ὀσπιτίου ὑπέρπυρα μγ', ἡγοῦν σαράντα τρία, τὰ ὅποια σαρατατρία ὑπέρπυρα ἅτινα ὡμολόγησεν ὁ ἄνωθεν κὺρ Δημήτρης Κένταρχος ὅτι εἶχεν καὶ ἔλαβεν αὐτὰ ἀπὸ χειρὸς τοῦ ἄνωθεν κὺρ Στεφάνου Ματαράγγα σῶα καὶ ἀνελιππές. Καὶ εἰς νομὴν τὸν ἔθεσεν διὰ κονδυλίου ὡς τὸ σύνθηδες Κορυφῶν. Ἀκόμῃ μὲ τοιοῦτον τρόπον καὶ συμφωνίας ὅτι νὰ χρεωστῇ ὁ ἄνωθεν κὺρ Στέφανος Ματαράγκας αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ κληρονόμοι καὶ διάδοχοι κάτοχοι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα νὰ τελοῦν, δίδουν καὶ πληρώνουν εἰς πᾶσαν ἐσχάτην ἡμέραν τοῦ Αὐγούστου μηνὸς διὰ σολιάτικον τοῦ αὐτοῦ ὀσπιτίου πρὸς τὸν ἀναγεγραμμένον κὺρ Δημήτρη Κένταρχον καὶ πρὸς τοὺς αὐτοῦ κληρονόμους καὶ διαδόχους τὸ καθὲν ἔτος σολδία ε', ἡγοῦν πέντε, τὸ καθὲν σολδὶ τορνήσια ὄξι, ἡγοῦν στ', καὶ οὐχὶ ἄλλον. Καὶ ὑπόσχηται ὁ ἄνωθεν κὺρ Δημήτρης καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας τοῦ διαφεντίζου τὸν ἄνωθεν κὺρ Στέφανον Ματαράγγα καὶ τοὺς αὐτοῦ κληρονόμους καὶ διαδόχους τοῦ εἰς ἐναντιότητα

ἐλθεῖ ποτὲ τὸν καιρὸν εἰς τὴν αὐτὴν πούλησιν καὶ σολιάτικον μόνον νὰ τῷχη ὁ ἄνωθεν κὺρ Στέφανος Ματαράγκας μετὰ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ πουλήσει, χαρίσει, ψυχοδοτήσῃ, ἀνταλλάττει καὶ τ' ἄλλα πάντα ποιήσῃ ὅσπερ ἀληθὴς ἀφέντης τοῦ αὐτοῦ ὀσπιτίου. Καὶ οὕτως ὁμολόγησαν τὰ ἄνωθεν δύο μέρη ...».

51

1513-1597. Νοταριακά έγγραφα. Κέρκυρα.

Σ. Κ α ρ ὺ δ η ς, Ὁ ἀστικός χώρος καὶ τὰ ἱερά. Ἡ περίπτωση τῆς Κέρκυρας τὸν 16ο αἰῶνα, Ἀθήνα 2007, σ. 247-292, αρ. 1-31.

52

1514. Διαθήκη. Θεσσαλονίκη.

Ν. Δ ε λ ι α λ ῆ ς, «Ἡ διαθήκη τοῦ ὀσίου Νικάνορος τοῦ Θεσσαλονικέως», *Μακεδονικά* 4 (1955-1960), σ. 418-425.

53

1514-1593. Νοταριακές πράξεις. Κέρκυρα.

Κ α τ ε ρ ί ν α Ζ α ρ ί δ η, «Πληροφορίες γιὰ τὴ στοιχειώδη ἐκπαίδευση στὴν Κέρκυρα τὸν 16ο αἰῶνα», *Εῶα καὶ Ἑσπέρια* 2 (1994-1996), σ. 130-133, αρ. 1-8.

54

1515-1545. Νοταριακές πράξεις. Κέρκυρα.

Κ α τ ε ρ ί ν α Ζ α ρ ί δ η, «Ὁ Κερκυραῖος στιχουργὸς Ἰάκωβος Τριβώλης (Στοιχεῖα ἀπὸ τὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Κερκύρας, 1515-1546)», *Εῶα καὶ Ἑσπέρια* 1 (1993), σ. 156-188, αρ. 1-10.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΑΤΟΠΙΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ «ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΙΜΗΤΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΟΡΥΦΩΝ»

1541, 2 Ιουλίου

«Ἐν τῇ β' τοῦ ἀντίκρου ἔσωθεν τῆς δούνας τῶν Κορυφῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ... μισερ Ἰάκωβος Τριβώλης καὶ μισερ Τζουάννης ὁ Καπέλος τιμιώτατοι κριταὶ χρονικοὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἐνιαυτοῦ τῆς τιμιωτάτης κοινότητος Κορυφῶν παρόντες ὁμολόγησαν οὕτως ὅτι ἐπειδὴ ἐν τῇ ἡ' τοῦ περασμένου Ἰουνίου μηνὸς τοῦ ἐνεστῶτος χρόνου ἠξίωσεν αὐτοὺς ... ἵνα τιμήσωσι τὴν κινητὴν ὕλην τῶν δουκάτων πεντακοσίων ἣν ὁ εἰρημένος μισερ Σιλβέστρος ἐχρεώσται δοῦναι τῶν προδηλωθέντων ὡς ἄνωθεν εἰς τελείαν ἀποπληρωμὴν καὶ ἐξόφλησιν πάσης τῆς προικὸς καὶ χαρισμάτων τῆς εἰρημένης ποτὲ κυράτζας Ἑλένης.